

صاحب امتیاز و مدیر مسئول

پیل - ۱ - صافی - ۲۲

ضیا کولہ آلپ

نسخہ سی ۱۰ فروشد

کوچوک مجموعہ

ادارہ خانہ سی
دہار بکر
کومت دائرہ سند
ولایت مطبہ سی
نفرانہ: دہار بکر
کوچوک مجموعہ

آپونہ شرائط
سنہ کی: ۵۰۰
آئی آبلق: ۲۵۰
فروشد

۱۳۴۸
۱۹۳۲-۳۲۸

ہفتہ برچہ علم ، ادبی ، سیاسی ، اقتصادی مجموعہ در

۴ رجب سنہ ۳۴۱۰ بازار ایتسی ۱۹ شباط سنہ ۳۳۹

مصاحبہ:

طائفہ انموذجری

عینی دوادہ یاشان برچفت قوشہ آنا
و با دیرلر دیولرک یاورولری دہ بری ریشہ
قاردهش عد ایدرلر
سو بیولوژی نفلطہ نظریدن افریاقی
مرزمان قانداشافدن عبارت دکدرہ

طائفہ ، بری بری افریاطانان فردرک
ہفتہ مجموعہ سیدر . افریاطانک تکاملنی تدقیق
ایجمہش اولانار افریاطانی قانداشافدن عبارت
ظن ایدرلر ، آرالزیدہ قانداشاق یوانانی
حیوانلری سہاروی ریشہ افریاطانانلری

دور قاپك نئيل ايديكى سوسپولوژی
 علمنه كوره ، قانداشلاقدن حصوله كلن
 فیزیولوژیق رابطه به طبعی افریاتی ،
 دینلیر . دینی وحقوق نسانلرك وجوده
 كتیردیكى افریالنه ایسه ، اجنامی افریاتی
 آدی وریلیر . ایسته ، مانله یی وجوده
 كتیرن ادلی واجنامی افریالقدر ، یوقسه ،
 طبعی افریاتی یعنی قانداشاق دكلدر .
 مانله نك اناسکی اغوذجی ، بان ، در .
 بو كلمه نك فرانمزجه می و فرانی ، در .
 اندوزانیایه بزه اك بییط جمعیت اولمق
 لوزره ایکی بطنان حرکب اولان اوسترابا
 عشبتراری کوستریور . دیکله انسانیلک
 باشلانغیچنده هر جمعیت ایکیکتر مانله دن هر کبدی
 یالکز بر بطنی حاوی عشیرت کورولمه دیکی
 کی ، بونك موجودیتنه امکانده یوقدر .
 بطنك فردلری آراسنده ازواج مجموع
 اولدیغندن ، بری برینه قز وروب آتی
 ایچین یان یاه هیچ اولمزه ایکی بطنك
 بولونعه می ضروریدر . صوکرالی و بطنلر ،
 فخذلره بین سفیله انقسام ایتمه .
 ابلك دورده كرك بطنلر ، كرك سهپلر
 مادری ایدی و بوزمه لر دن هر بطنك آدی
 مقدس و معبود طایفه یی بر حیوان یا خود
 نچاك اصنی ایدی . مانله نك دایلك شكلی

آو-ترالیاده یایلی (آرونتا) عشیرتده
 بعضی قانداشلر افریا اولادینی کی ، بعضی
 افریالرده قانداش دكلدر . مادری سهپه ده ،
 باجه نندن كلن قانداشلر افریا صایله ازلر ،
 حتی بانیه یلورولربك افریامی دكلدر .
 پدرشاهی مانله ده آنا جه نندن اولان قانداشلر
 افریا دكلدر . ایسی هر بلده آزادلیلر
 و مالی ، نامیله افریالندن صایر لر دی ،
 سوتامشكله ، قان یالاشمه قله یا خود ساز
 واطه لرله - مثلا ایسی هر بلده موالات
 و هواخت طریقارله - بر طاق منی افریالقدر
 قانس ایدردی . او حالده ، افریالنه
 قانداشلاقدن باشقه بر بیز آراق لازمدر .
 حقیق افریاتی افریا طاییلان ، فردلرك
 آراسنده ، بر طاق دینی وحقوقی نسانلرك
 بولونعه می دیکدر .
 دینی نسانلر : نومه ك یا خود مانله
 معبودنك مشرك اولمعی ، مانله دینك
 آیدلرینه اشراك ، بری برله اوله نه مەمك ،
 (افزوهای) . بری برینك مانعی مخلوق .
 حقوقی نسانلر : بری برینك انتقامی
 آتی ، بری برینك جرم لرلر دن مسئول
 اولمق ، كندی آزالنده انتقام و دیت
 قاعدلری جاری اولماق ، بری برینك
 مالرنده اشتراك بری اولمق ، بری برینه
 وارث اولمق .

بعضاً بیکارجه فردردن مرگب اوله بیایر .
 جو کرالی ، مادری سمیهدن ، پدري سمیه
 دوغمشدر . فقط ، پدري سمیه ایله برابر
 تونه بزم دینه روزانه باهلامشدر .
 مادری سمیه ایله پدري سمیه تک تقبضلرندن
 آری آری طائفه انموذجلری وجوده
 گلشدر . مثلاً ، پدري سمیه تک تقبضلرندن
 ابتدا بویکه ذکوری طائفه رجوه گلشدر .
 ذکوری طائفه تک تقبضلرندن . تقسیمه
 عصبه دوغمشدر . یوانزلرله خروانلرده
 یوانموذجه زادروضا نامی ویربایر .
 یوانلرده عصبه تک اموالی تقسیمه اوغرماساز .
 بعضاً یوزلرجه عصبه عینی قازاندن یور ،
 عینی اوده یا ازلر . هرلرده نیتیللرده ده
 یوانلله انموذجی موجوددر یوعصبوی عائله
 فائودالزم کیرمکه . پدر شاهی عائله
 انموذجی وجوده گلشدر . زادروضا ده
 طائهریسنهک هیچ برولایی یوقدر . طائهنک
 امواندن هیچ برشی ساهاماز ، طائهنک
 فردلری اوزرنده هیچ بر جزا تطبیق
 ایده مز . زادروضا ده بوتوف حقلر طائهنک
 هیئت مجموعه سینه مائدر . پدرشاهی طائله ده
 ایسه ، عائله ریانی ساهام = ایچهر یوم . حینه
 مالکدر . طائهنک بوتون اموالی حقو قانکنرسنه
 مائدر . طائهنک بوتون اموالی ساهه بیایر .

همه ووصتله باشق لریندور ایده بیایر .
 حتی ، کندی قایلرینی وچو حوقلرینی یوله
 ساهه بیایر . عصبه هر نوع جزایی تطبیق
 ایده بیایر . ایستمدیکنی طائله دن قوغه بیایر .
 مطلقیت دورنده کی برسلطان ، ملکیت
 اوزرنده نه حقلره مالکسه ، پدرشاهه
 طائله سی اوزرنده عینی حقلره مالکدر .
 بونتهه برابر ، حقیقته سلطان مالک مثل
 اولدینی کی پدرشاهه طائهنک برنشاندن
 عبارتدر . پدرشاهی طائله ، اسکی روماده
 وشیمدیکنی چیللرده اک قوتلی غوغه لرینی
 کوسترمشدر . اسلاولرله هرلرده ایله پدرشاهی
 طائله شکل اقمش ، عائله تقسیمه مز عصبه
 انموذجنده قالمشدر .
 شیمدی ده ، مادری سمیه تک نکلمانی
 تدقیق ایدهلم . یوزمره تک تقبضلرندن ابتدا
 بویکه انانی عائله ، وجوده گلشدر .
 انانی عائله تک نکلمانی ده ایکی بول تقیب
 ایتشدر . برنجیمه دن ، مادری عائله
 وجوده گلشدر که بونده نسب ویراث کی
 شیلر مادردر . بعضی انموذجی یونلره
 ، مادرشاهی عائله نامنی یورمشلر ساهه
 درخی و دظدر . چرنکه ، یوعائللرده
 ولایت = اوزورسته آناه کل دیایی یوانلرده
 طائهنک ریسی دیایر ، ریاست باباده

اولادینی کی ، آناده دہ دکدر . شیددی به
 قادر مادرشاهی عائلہ دیندک لایق هیچ
 برعائلہ نمودنی کورولہ شد .
 مادری سمیہ تک ایکجی نوع تکماندنده
 ہ پدری عائلہ دوغمشدر . پدری عائلہ ہ
 پدرشاهی عائلہ ایلہ قاریشدرمانا پدر .
 چونکہ ، پدری عائلہ ، عائلہ ریسی ساطہ
 حقہ مالک دکدر ، یا لکز ولایت حقہ
 مالکدر . چوجوقرلہ قادر و باطامہ آنا
 جہندن اولان اقربار بوبوک حقلرہ
 مالکدر . یعنی بابا جہندن اولان اقربارلہ
 آنا جہندن اولان اقربار بری زینہ
 مساویدرلر . بو عائلہ ، جرمانزلہ تورگلرہ
 مخصوصدر . بو کونکی غریبی آوروپادہ کی
 عائلہلر جمعیتلہ بو نمودندن دوغمشدر .
 پدری عائلہ تک قبضیدن آوروپادہ
 ہ ازدواجی عائلہ ، حصرتلہ گکدر . پدری
 عائلہ ، بابا ایلہ آغابی و نیزلہ اونلرک
 اولادلرندن ماغدا ، بوتون کندی ذریعہ
 محمودی . (نیزلر فوجہلر تک عائلہ نہ
 منسوبدی) ازدواجی عائلہ ایستہ یا لکز
 قاری و فوجہ ایلہ دنور خبی و اولادش اولان
 چوجوقرلری محموددر . بو عائلہ تککل
 لندن زمزمہ دہ ، دیگر عائلہ نمودنلر نہ
 بولوغبان افریقہ رابطہلری وارددر .

بو عائلہ دہ ، بابا چوجوقرلری رشیدنہ اولاشنبہ قادر
 بیلہ مکہ وزینہ ایتمکہ مکلفدر . بو کا مقابلہ
 چوجوقرلہ بابا تک ولایتی آلتہ قونولشدر ،
 چوجوقرلہ کندی شخصندن ، ندہ کندی
 مالندہ تصرف ایلہ مز . چوجوقرلہ ، مذنی
 حقوقہ هیچ برمسئولیتی یوقدر . مذنی
 حقوقدن دوکان مسئولیتی بابا نہ مالددر .
 چوجوقرلہ بکرلی زباشنہ اولاشنبہ قادر
 رشید دکدر . رشید اولونجہ و اولونجہ ،
 آرتق بابا تک ولایتی دہ ، مسئولیتی دہ
 قائلر . چوجوقرلہ بوندن سوکرا ، کندی
 شخصیتنہ ، کندی اموالہ . کندی مسئولیتنہ
 صاحب اولور . واقعا ، اولادکن سوکرا دہ
 بابا ارجاندہ یاشاہ پیر . فقط . اولادک
 ازدواجی سوکرا ، بابا ارجاندہ قلمسی
 حقوقی برماہیتی حازر دکدر . صرف
 اقتصادی یا خود اخلاق برماہیتی حازدر .
 پدری عائلہ دہ اولدینی کی ، بابا ایلہ اولاد
 آراسندہ ، شترک مسئولیت ، عائلہ رابطہلری
 یوقدر . اولاد ، انقباض ، ازدواجدن
 سوکرا آیری بر او جانی قورار . فقط ،
 آیری یاشاہ بیلہ ، بابا ، آغابی خستہ .
 لایقہ او تارلی بیلہ مکہ مکلفدر . بو کا
 مقابلہ ، اونلرک ماللرینہ وارث اولور .
 شیددی به قادر ، بوتون عائلہ نمودن

چهارده اقتصادى بر قومونيزم وارد در ،
 يانگز پدرشاهى عائله مستثا كورونورسده
 اوندهده عائله رئيسى عائله كى مئلى ديمكدر .
 ازدواجى عائلهده ايسه اقتصادى قومونيزمدن
 هيچ برار قائلز . بوزمرهك هر فردى
 كندى فرديقنه ، كندى فعاليت ساحهده
 مالكدر . حتى ، صبى چوجووك يله ،
 باباشنه تابع اولفله برابر ، خصوصى اموالى
 اوله ييار . فى الحقيقه ، اوزسكز باشنه
 قدار اوندن استفاده بابابه هانددر . مع
 مافيه ، بواستفادهده قارشياقسنز دكلدر .
 صبى ، حتى باباشنك استفاده ايدمه بهجى
 اولاده مالك اوله ييلير ، شخصى برچاليشمه
 ايله ياخود باباشنك ، آناسنك استفاده
 ايدمه بهجى شرطيله نائل اولدينى ميراثلر
 وهيلر بوقبيانددر ، بوندن باشقه ، صبىنك ،
 شخصى اوزرنده باباشنك انضباطه داز
 حقلرى ده چوق محدوددر . اسكى اقتصادى
 قومونيزمدن يالكز شوابكى شى قالمشدر: (۱)
 والدرك اون آننى دن كوچوك اولان مولودله
 عائله اموالدن انتفاعى ، (۲) مولودلرك
 والدله هاند اموالدن ميراث آلمسى . مع
 مافيه ، وصيت حتى بو ميراثك مقدارينى
 ازالته ييلير . چونكه ، والدلر ، ميراثلرينك
 رقمين باشقارينه وصيت ايدمه ييلير .

عائلهك بوانموزجنده كورونن اليكى
 واك شخصى خصوصيت ، عائلهك
 داخل حياينه كيدر كچه داهامز ايد برصونقده
 دولت ، نه مداخله اتمسيدر . اودر جهده كه
 دولته عائله حياتك عاملارندن بوى
 اولمشدر ، بابايك تاديب حتى ، برار آفبر
 اولان جزالرده دولت واسطه چيله
 تطبيق ايدباير . دولت ، حاكم موقوفه
 طاله مجلسنده رياست ايددر ، وصى
 تعيين اولونجيهبه قدار يقيم اولان صبى بى
 حيايه ايدر . رشيدلرك مجريته حكم ويرير ،
 قراننده بكي برقانون حتى بابابه مائولايكك
 سقوطنه مساعده اتمشدر . فقط ، دولتك
 برطالنه اتمزجنده مهم برامل اولدينى
 كوستنن اك بارز واقعه اونك دولتك
 مداخلهسى اولقسنزى تشكيل ايدمه سويلر .
 ازدواجى طاله ، دولتك مداخلهسى اولقسنن
 نيمدرشاهى طالهدن ، نيمدرى طالهدن نهده
 بوايكسنيك خياطمو اولان مركب برحائله
 اتموزجندن دوغامازدى . شيمدى به قايار ،
 اقربالنى رابطهلى فردل طرفندن بوزوله
 ييليردى . مثلا ، عائله رئيسى نيمدرشاهى
 عائلهده بر فردى عصبه لكون چقاره ييليردى .
 اسكى روماده ويونانسانده اولدينى كنى .
 اسكى ميراثلرجهه بر قحذنه كندينه مضم

دعواستندن مسؤلیتده اونکدی . قرآن کریم
 اصحاب فرائضی کو-تر مکلا وارثلرک پدری
 عائله ز، ه اهل تون عبارت اولدیفنی میدانه
 قوبدی . بوندن سوکراه عصبه نك وارثلرکی وولیاکی
 آرتق قلماقی ایجاب ایدردی . فقط
 ماضینک حالدہ دوامی قبلندن اولارق
 فہرہہ باقی قالدی .

ازدواجی عائلہہ اسکی اقتصادی
 قومونیزم دائرہ-ہ نك کوچولہ کوچولہ نہایت
 یاقین اثربا آراسا-ندہکی وارثلرک انحصار
 ابتدیکم کوردک . بونا مقابل ، نکاحدن
 دوغان نکاحی زمرده ، یعنی قاری ابلہ قوجہ
 آراسندہ اموالک مشارکتی قاعدہسی تاس
 ایتدی .

بعضی محررلرہ ز یزدہ قادیلرک کندی
 مالارینہ تصرف حقنی حاز اولملریز ایلری
 -وردرک ، مسلمان قادیلک اورولای
 قادیلندن حقوقہ دها یوکسلک اولدیفنہ قائل
 اولیورلر: اورولادہ قوجہ ، عمرینک سوکڈہ
 قادر نہ قازانیرسہ ، یاریسی قاریسنہ حاذدر .
 حال وک ، زده قوجہ نك قازانجی اموالده
 قاریسنک هیچ برخصمسی یوقدر . زوجہ لر
 ایچین ، زوجنک قازانجہ اش-ترال ایملک ،
 بالذات کندی اموالہ تصرف ایملک حنفہ
 نسبتلہ دها قاری دکلیدر ؟

کوردیکی فردی ، رئیس واسطہ-یلہ عصبہ دن
 طرد ایدہ بیلیردی . عصبوی عائلہ ابلہ پدری
 عائلہده ، بر فرد ، اسکی عائلہ-سندن نفسی
 چیقاردقن سوکرا ، باشقہ عائلہ یه
 کیرہ بیلیردی .

ازدواجی عائلہ شکل اینجه ، آرتق
 افراتق رابطہ لری فردلر طرفان جزولہ ساز
 بر حال کلدی . دولت ، بورابطہ یی کندی
 تائیمیناتی آلتنه آدیفسندن ، فردلردن
 بوخصوصده کی صلاحیتی نزع ایتدی .
 بوکون اورولادہ ، عائلہ حقوقک تنظیم
 ده عہدہ ایتمین بردولت . عصری دولت
 سایلماز .

جمعیلک حبیبرہسی یعنی اک کوچولک
 زمرہسی عائلہ در . عائلہسی دهموقر ایملک
 اسلرہ کورہ شکل ایتمین بردولت تاسیل
 ده ، وقرامی ، عنوانی آله بیلیر ؟
 میرانک ارکاک وقز اولادلرہ مساوی
 سورنده اتغالی وده موقرانا نکلر نتیجہ-یلیر .
 میراث ، اسکی اقتصادی مشارکتک بردوامندن
 عبارتدر .

عائلہ نك کیندکجه کوچولہسی میراث
 دائرہ-سندہ کوچولہ کیدہ در . مثلاً عائلہده
 قازانساندی وارکن ، وارثلک وولیک حق لری ده
 حصہ-یلہ عائلدهسی . چونکہ ، دبت وقان

ازدواجی عائله ، تمدد زوجانده بوس
 بووقون اورتدن قالدیرم شد . تمدد زوجات
 یهودیلردهده وارکن حقوقی تکاملک تأثیرله
 قالدیرهادی . موره و نرک آمریکاده
 بو قاعده پی بیکدن احیایا اتملری
 کوم - تریپورک خر - قیاناقدده اساساً تمدد
 زوجات موجوددی . بونی اور و پادده اورتدن
 قالدیران ، دینی تکامل دکل ، حقوقی تکاملدر .
 ملاق حقیقک محکمده مائه اولامی ده حقوقک
 انکشافندن حصوله گشدر . بوندن باشقا ،
 پیدی عائلهده متعه کی . فوماتی کی ،
 اوداق کی مریست برلشمهله مساعده
 وارکن ، ازدواجی عائلهده بونرک هیسنه
 نهایت وریلیشدر . بصورتله ، قاری فوجیه
 آراسنده کی سادات مجبوریتی قانونی
 برماهیت اشد .

بوگون اور و پادده عائله نشکیلاتی شوپلدر :
 ازدواجی عائله - افریقای دایره لرینک انک کوچوکنی
 والکمرکز بسنی تشکیل ایدیور . بونی محیط
 اولتی اوزره داها ایکی قرابت دایره سی
 و ندر :

ازدواجی عائلهدن داها بو یولده اولان
 افریقای دایره سنه پیدی قائله دینیرکه حیایده
 اولان انک بویوک جده قدار چیقان
 والدیره مولودلری احتوالیدر . پیدی

عائلهدن داها بویوک اولان دایرهده هم
 بابا همده آنا طرفندن اولان جانبی افریقای
 مجموعیدر . بوکده آلمانلر (زیپ) ، فرانسولر
 (فوغنا) یا خود (پاراتنل) دیرلر .
 تورکجهده بونعبیرک مقابلی (سوی) گله یدر .
 ایکی لاینلرده (فوغنا) عصبه نکه خار جنده
 قاتان جانبی افریقای افاده ایدری . مریلر
 بواقر باره ، ذوی الارحام ، دیرلر .
 ذوی الارحامده سوی کی جانبی افریقالردر .
 فقط ، آرالرنده فایق واردر : ایکی نود کلرجه
 عصبه زمره سی بو قیدی . یا لکر (پیدی عائله)
 ماهیقنده و اونلر (او جانق) ایله اونک خار جنده
 جانبی افریقالردن مرکب اولان (سو) عوارده .

ضیاء کولک آلب

— یحیی کمال ادیبیمزده بر مر حله در —

روشن اشرفک - دیورلرک - کتبی
 بر قلیق نله منسوب ادیب لریک ، شاه لریک
 سوزلری عینیدر . کیه یسنده بر قراتاق
 بمعیسندهده خفیف بر لوشلی واردر . . .
 بو تون ادبی کوزه لکی ، کندی منسوب
 اولدینی دوریه حصر ایستیرمک ایستین
 ادخال آراسنده ، انفالده سوله نی . تلکسون
 واردرک : آنجق او درین بقار انقلر ، خفیف
 لوشلقلر او قند بر شیمشک کی چانیور .

قوی اودن آجی بر او بلا .

اوطلر ایکنده، لایلا ، لایلا .

درونی اهنکی شاعر کندینه خاص برادا .

ایله تثبیت ایدیور .

بینه بیک مجموعده - توزه بن - عنوانی ره منظومه می

واردور ، مصراعلری نه قدار وجدلیدر . باکر

بحسک پیشده ، قوشا نوشایورولان باهری

یانیق بر عاشق ، کو یک بر باماجنده انشا . امک

سرك قیر مزبانی چک بلیر کن اوزرینا چو کن

آجی رحزنک تا ژبله صراف بر قلبدن

دو کله یدان ساده کله لره نه نارین بر حمی

انشا ایدیور .

اقشام کونش ارتقی دگر افقنده سیلندی .

نحو لیا کی یالکز کزینار کوی ابدی .

بن قالدیم اوز افلزده کونک سسلر چیدندی .

کوکله خیالات کی بن قالدیم او برده . . .

یکی مجموعده یوموشاق بر اهنکله

بسته لیش ، ظریف بر شرقی :

ای شیه می الا کوزلری - وز کون سسی شافراق ا

قوسال صاحبک اوستنده کور بر سهک ابکی ، او چاقی

چتی قویته نخیانلره ال بر قودرو یاراق .

یاراب تکه : سویشد کدی الهی اطهرده ا

شاعر مجموعده سنده کی - ویران باغ -

منظومه سفندن برار چه :

یحیی کالک صنعتی ، بیکاکلری و ذوقی .

حالبوکه : اوزمانه قدار آغزدن ، آغزه

دولایشان برتون مصراعلری نیک لذتی استانبول

کنجه کهنه منجه سردی . بز آنادولو کنجلیری ،

برچاشه نیدن بحر و مدق . کیم بیلیردی که :

وقتیه - چایر التمه - مصاحب لری یازان

سایانی سعدی یحیی کالک . تعار نامیدر . . .

اوزمان ساده لسانده بو قدار قطعیته

ایرله مه مشدی ترکیبلی لسان قویو بر ذوقک سرك

انتمرا حبله یا شارکن ، سایانی سعدی قابعزک

حقیقی ادبلی اولان ترکیبسر ، کسبک جله لرله

نه یس بدیلر یازیلوردی . موضرعدن

موضوعه کچرکن دها شافراق بر سیالینه

کوردو یوردی نقطه بونوف بر نوعی ایچده

یانینار بر ذوق طاشیان یازیلر ، یحیی کالک

بو کسک صنعتیه قارشو بو کون انجق بر کوزگاه

اویلا بیلیر ، یونسه اصل صنعتی بکی ، بر یوزک

ندیم شاعر ، انجی درگاه مجموعده لر نده کی

شعور لره با نلار . . .

یکی مجموعده - نظر - منظومه سه

ستاده صمعی بر اعتقادی شکل و معنا

کوزلاکلری نه قدار بو کسک بر حساسیتله

تبلیغ ایدیور .

سبوح صباح سوبله صوک سوزلری ،

یومندی دنیایه الا کوزلری ،

آجی دویش دیه جشك طادین
چیز بودک اوسولون قادی
واوکونی راهبه قوبدی ادینی .

بته شایس مجموعه سنده - انراض
منظومه - بدن :

چیلنا قزلنج عریان اوهورلر نه سیو ،
آلتونده چپ چوره کادن افسر لر .
یلار سیلر لر زهر به کوشان بزبو ،
چیلنا قزلری عریان اوهورلر نه سیو .
تدیم مجموعه سنده - آتینجی - منظومه سندن

بر پارچه :

سندده بؤکون گلری آجیش تورور زده ،
حالا او قزیل خاطره تیتره رگوزم زده ا
درگاه مجموعه سنده کی - سس - منظومه سندن

بر پارچه :

چو عیش یه بر عشقک اوزون خاطره سیله ،
عکس ابدی اویانین تپلرده سیره سیله ،
طایف، طایف او کوزلد سس بوتون اطراف کزیندی
کورمین و کچیرمیش دکرک قله - سیندی ا . . .
بوغلردن باشقه : هاقا سلطان، تلافی ،

انصاف ، شرف آباد ، مهورون، دکرک
منظومه لریده شیمی به قادار کوردیکز
شعرله بکرمین . نه یه بوغولان برقلیک
آه ، فغانه بکرمین . نوده ایستدوکنی بر

تورلو ویره مه بز خسیس بر کوکک نسلیمی
کچی چوراقدر .

خزقاری ندیککینه مشایهر . فقط
ذوق به معنا اعتبارله اوزن چوقی دریندر .

بچی کال محارک انزاجنی ییلار ،
کلرک موسیقیسنه آشادر . چه لک و بره چکی
هیجانی اولچه ییلن بر سنه تکار درده شعر لر نه
طایفیش بر قلیک ددونی کوزده لیکری
واردد . هر صراحی انشا ابدان بر سر
کین و حوزک درینا کلر نه بر لوزه اویاندیرده
معنا اعتبارله ده انکیلردن کان ، ذوقنه
دویرلامیان بر نغمه کیهبر . داغنیق شعر لر
بر کتیب حالنده طوبالاندی زمان سنلرجه
ذوقنه حکمران اولان بچی کالک صفت
ماننده بکی و اجمال عروض ایچیده صولک
بر میرجه اولاققدر .

علی زهت

اجتماعیات :

ولایت وسلطه

بعض هر درلر یز فرانسجه (اونور بته)
له بی (سلطه) تمیر به ترجمه ایدر ییلر .
حال ده بو کله ایلسان زده معروف بر ادرشانی
وارد : اسکی حفر قزک ایساملرین ولولک

ایده بیایر . برولی ، ولایتی آلتنده بوانانلرک
 اهنده اولمایاز یاخود علمنده بوانانلرک برفله بیلرک
 تشبث ایدرسه ، درجال ولایتی ساقط اووز .
 مثلا ، اسلام حقوقه کوره ، ربابا اولادینی
 اخلاک مزانه سوق ایتمک ایسترسه ، اونک
 اوزرنده کی ولایتی سقوط ایدر . بوقاعده ،
 ولایت خاصه ساحه سنده چاری اولدینی کی ،
 ولایت عامه دائره سنده معمول ایدر .
 اسلام حقوقنده کی (ولایت عامه نیک خاق
 اوزرنده کی تصرفی صاحبته ، نو طدر) قاعده سی
 بومدعه زمی تأیید ایدر .

(ولایت) بو خصوصیتلریله (ساطه) دن
 آریایر . ساطه صاحبته ، ساطه سی آلتنده
 بولونانلرک هیچ برحمت و حرمتی بوقدر .
 ساطه صاحبته کوستربان ظاهری اطاعت
 قورقوددر . بوندن باشقه ، ساطه صاحبی
 کندیسی ، نفوذی آلتنده بوانانلرک
 خیرینه چالیشه قله مکلف بیایر . ولایت ،
 ده ، وقراتلرک اساسی اولدینی کی ، ساطه ده
 ایپدر بیالیزمک تمایدر . حتی ، ایپریالیزمه
 قارشلیق اولاق اوزره ، (ساطه جیاق)
 تعبییری قوللانه بیایرز .

ساطه جیاقه انارت اصولنده ، پدرشاهی
 حاکمه ده . نفوذ الیزمه . ایپراطورقلرده
 و مستملک کورده تصادف ایدرز . بوشن تورلو

(ولایت خاصه) و (ولایت عامه) اصطلاحلر بی
 بیایر بن بوق کیپدر . بوقه بیرلر دن آکلاشا بورک
 (ولایت) کلمه سی عامیله (اوقوریتنه)
 کلمه نیک قارشیانیدر . بونکله برابر ، اسانیزده
 (ساطه) کلمه سنده احتیاج وارددر . بوقلمه بی ده
 (ایپدر بیوم) تعبییرنه قارشلیق اولورق
 قوللانه بیایرز .
 ذائقا ، (ایپراطوره) ، (سلطان)
 دیبوریوز ؟ ایپراطور (ایپدر بیوم) دن
 کلدیکی کی ، (ساطاز) ده (ساطه) دن
 مشتقد .

سوسیواوژی نقطه نظرندن ولایتله ساطه
 آرا سنده بویوک فرقلر وارددر . ولایت ،
 سودیکمز ، حرمت ایتمدیکمز برریده نیک ،
 اوزرمنده کی نفوذ ایدر ، فی الحقیقه ، بونفوذ
 طوعاً یاخود کرهاً اطاعتنه مجبورز . فقط ،
 ولایتی آلتنده بولوندیغمز شخصی سودیکمز
 ومحترم طاییدیغمز ایچین ، اوکا اکثریتله
 طوعاً اطاعت ایدرز ، کرهاً اطاعت
 ایتمدیر بیله منزه حاجت قاناز . کرهاً اطاعتنه
 مجبور ایدیلر ، ولایتک تملری اولان محبت
 وحرمتی قاننده طایه یا نلردر .

بوندن باشقه ، (ولایت صاحبی) حاکم
 اولدینی نفوذ و قدرتی بجه حال ، ولایتی
 آلتنده کی کیمسه لرک خیرینی ایچین استعمال

تفکیرات ده و قرائتک ضد لریدر . ولایت ،
 سلطه کی حریتله مساواتک ضدی دگدر .
 ولایت خاصه عاقله ایچنده ، ولایت عامه
 جمعیت ایچنده (انضباط) ی تأمین ایدن
 ایک مهم عاملدر . انضباط ، هر کسک
 قانونره اطاعت کوسترمه ، ووظیفه لرینی
 تمامیه اتمه دیگدر .
 قانونره اطاعت ابدلان ، ووظیفه لریک ایضافه
 اهمیت وریله نین رجه بده حریتله . او ات
 موجود اوله یلیری ؟

ضیا کولک آلب

یتیم

فقاس داغ لریک کیم بیایر هانکی بر
 قور قوچ اوچورومنده وطن . ملک ایچون
 قلوب قالان قهرمان باباجنک نفس باری
 قیشک بیاض کفیله صار نیرکن ، اونی
 آنجنی کویچکنک کوشچوچک بر قوبله سنده
 دنیا به کتیرمش و اونک اورا جقده اوچاق
 رختنی کورن بر اوچقده یانان بر ابکی
 اودونک حصوله کتیردیکی ضعیف بر
 آیدناقده کویچکنی کسمش وقوجه سنک
 عسکره کیارکن سیرندن چقاروب کیندیسک
 لیسر اعتمای مخصوصه صاقلادینی فرسوده
 بر ابکی بار چچامیرینه ساروب قوندا نلامشدی .

زوالی کناج قانن بر تاملک ایله
 ثمره محبتی قوجاننه املقن نه قدر ذوق
 دوغین ، او آنده آتی ایچون خیالخانه
 فقیرانه سنده نهر ، نه سعادتلر بشامشدی . . .
 اولندیکمک اوچچی آیده عسکره
 چاغسزلان واونی قوبله سنده یا به بالکزر اراقن
 قوجومی ایچون بکوزله یتم کوبلی قاننی
 ایری قاره کوزلرندن نه قدر چوقی کوز
 یاشلری آقتمشدی ، بر آیر بایش اوکانه قانار
 آچی گلشدی

بر زمان قوجه سنک یازکارینی حامل
 بولنقله نسلی بولمش ویشامشدی . ایشته
 او یازکاری ، اوطوسون کنی بر اوغلان
 چوجنی شیدی قوجاننده طوبوردی .
 بندن عسکره اونک ایچونده بشایه جقیمی
 اوغورورایدی . البت بر اون دیاوروسوده
 بیویوب بابایی کوی عسکر اولاجقیدی ،
 دولته ، ماته خدمت ایده جکیدی بیونه پارلاق
 نهالی بر دوغور .
 اونک برون آرزو واملی قوجه سنک
 عسکردن کویه دونسی ایدی . مینی مینی
 اوغانی اوکا کوستردیکی ، اونک قویلی
 قولارنه ترک ایتدیکی زمان نه قدر به سبود
 اولاجقیدی . انتظار یک اتم ایدی
 کلوب کچدیکی حالده قوبله سنک کویه هیچ
 بر خبر اولاشامشدی .

تو که زمان زاده حزبك بوتون آلامی
 کجه قدر سو قوالمی و کیم شدی بیه ...
 کیمه کیمسه معاونت ایدم ک
 و قی ، طاقی قلم شدی . عماره قلوبن
 ارتق او جانک قورومندز . سیه امانش
 چنگله آصیل بافرجه آه حق بر آوریج
 بقدا ییله بولاموردی . دره و تارلا
 کنارلیدن طوبیلاقی اوتلر ، قیرلرین
 چیقاردینی کوارا کوسو کیل بر دانه عک
 یاوروسنک غداقی تشکیلی ایدیوردی .
 او ، آرتق قوجا سنندن امیدنی کیمش ،
 بوتون قوتی ، قدری ، یاورو . سننه حصر
 ایچن ایدی . اولنگ ایچوندا یشارور او بنگ
 ایچون چایبشوردی . فقط ایچ یلم یوردی که
 بر قوی کی یاوروسنه آچدینی قنادرلی
 پلواش یلواش دوشبیر ، سیه یی ، یبارا قری
 سکلر ادوب دو کولنگ باتلابان بر آلیج کی ،
 زواه بز طوبیوردی ...
 نهایت سفاک زهرلی نجمنی بوزوالی
 آنانک بقیه سنه باقمش ، اون روحی
 کی سو بکی یاوروسندن آیرمش ، بر
 حیره ایدی به دوشور . سور و کلوبوب
 کونورمشدی ...
 یقم یاورو ، داغما حیانتک هنوز
 آلتی سالی ادراک ایدرکن سولغون

بکریک ، حزبان و جودیه سو قورومندز
 قاش ، بوزکول بو بونلی ایله نیشله یی
 باتلامشدی .
 ایلتا ایل ، بویالکز خالک حنت
 و سروزله بشایان بقلم بوزاسی اولمشدی
 وطنک بومستقبل اولادی ، بوشتید
 یاوروسی سو یی چکامش بر فدای کی
 قورویوب کیمه کیم و سیه سنندن ،
 میوه سنندن هیچ کیمسه استفاده ایدم به چکدی .
 اوزمانی نه قدر کناه ، نه قدر یالریق
 اولاجقدی .
 او ، شیدی اوراده ، بقیمار یو واسنده

دمیر

دیازیکر آندلر منن

اولو جامع کتابلری

(۱۷)

۹۳۵

سنه

بو کتابه جامع حاورینک شایسته ایچدی
 اصله شانی قناتک حاطلی به باقارن چهره لوی
 اولوزنیه اوزون بر سطر در :
 و بنم الله الرحمن الرحیم فی هدیل الیها ما ان الیها عظیم
 والناها شام لکرم مولی ما وک العوب والهم
 صاحب السیف واللقم بالنازی فیرن الله

جامع حاوایندہ کی بوتاریخی کتاب
 سلطان محمد رابع، تورکجه، بخط ہابون
 درو جامع بناسک، مغرب اوچنی دوردنی
 قابوری آراستہ، اوچنی، قابودن اعتباراً
 ایکنی بجزمک اوستندہ ایکی یاندہ
 و تقریباً (۱۳) نومرولو کتابہ حداسندہ
 کوچک یازیرلہ بی سطر در، بوتاریخہ قادار
 دیار بکر ولایتندہ، نہ کہی حادقہ رطبت
 ایادیکنی دہ بیادرن بوتاریخہ تورکجه
 اولدین ایچین مهم در :

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله الذي
 اذهب عنا الحزن [۱] بورادہ کوچک
 برنجہ وار ان ربنا فو رشکور صدق لله العظيم
 و پشاه عالم پشاه خازر محمدخان سلطان ابن
 السلطان ابراهيم خان ابدالله واخا [۲]
 حفيظ تاريخك خط هابون شوكت مقرون
 معدلت مشجونه له ديار بکردن وايالندن
 [۳] دفع بيوربلان بدع ووظالم وحقايق
 شاقه و مكاره دن كنجور و بيان اولنور .
 اولاً قضاء الله تعالى كندو وسنه له [۴]
 آنشه تان و دامن واخا جدن دوشنبق
 و صوبه خرق اولادن عشر و خدمت نامه

و للبلاد في بيل الله رافع اعلام الهدى
 و للانصاف خاض الرأيت الكفر و لا اعتبار
 خلق الله في الارضين و قمر زمان الماء و الطين
 السلطان بن السلطان السلطان السلطان سلطنة
 بن السلطان سليم بن السلطان بايزيد
 خلد الله ملكه و اجرى في البحار السلطنة
 فانه حروجه و هذا المستبد الماروك فخر الامراء
 الكرام الامراء بن الامير محمد الزريق
 [۱] الحسين الامير بقامة ديار بکر
 [۲] حزره واد [۳] في الدارين قدبه في
 سنة ثمانين و ثمانين تسهائة . هـ

بوکتلی سلطان ساجانی قافونی نامه
 وضع ایدن احمدک یاوز سلطان سايك
 بر فرمايله (آفاق) یعنی (لیجه) . قلمه سنه
 صاحب اولان ذاندرك كتابه بونك ۹۳۵
 سنه سنه ديار بکر قامه قوماندانی دہ بولونديفی
 افارت ابتدکی ایچین عثمانلی دوریک قیہ تلی
 آبد لرنددر . بوزمانده ديار بکر بکاريکی
 (قبیل مقور) پشاه ایلی .

(۱۸۰)

۱۰۹۸

سنه

[۴] بويله یازاش

[۵] بويله در

[۶] بويله در .

[۱] ذوق کاتبی بويله یازاش

[۲] بویولایی سمانوش

[۳] بویولایی اوقونچور

اهانسی و باغالیہ اچھسی آلیہ وکلیسادہ
 ساکن اولان کشیش ورہانلردنی تجزیہ
 وشار تکالیف آلیہ و باجلہ خلاف شمع
 و خلاف قانون [بورادہ ریگہ او قونمبور]
 الفہ رضای ہاپونم یوقدر بدالیوم ذکر
 اولانان مادہ لک طالب و اخذہ و طایفہ [۱۴]
 نظامہ تک ابدکاری نظامہ کی مکہ سی و ایضات
 ایدرسہ و مواد مذکور تک تبدیل و تغییرینہ
 اقدام ایدرسہ | مظهر غضب حضرت، ملک
 الفہار اولہ فر بدلہ بدنامی مہمہ نظامہ عمل الذین
 یبرلوانہ از اللہ سمیع عالم فحوائی شریفی
 او ذرہ ائم اولاد فندز [۱۵] ماعدا ان لیلعہ اللہ
 علی الظالمین دہ داخل اولہ |

برخی آلیہ و شیشاق اچھسی آلیہ و اوردو
 باز [۷] اچھسی قدمندن تمین او اوانہ
 مخالف آلیہ و جامع اولان شہر و نصب لردہ
 [مسمازلر [۸] آرا ندہ خنر و عنق
 بیج و شری و شراب اولیہ خانہ و عوارضہ
 نقصان کلچک [۹] اچھلر
 و جادر باشہ قویون و کایم و جاجیم و کیکلر
 آلیہ و ذمی کندی خدالغہ فقتان ہا آلیہ
 و . . . [۱۰] تمش اچھدرز زیادہ آلیہ
 او دہ لر [۱۱] تمیر بچون مالفوج اچھسی
 و چار اچھسی و طراح اچھسی و بال و باغ
 و او دون وین [۱۲] ہامی و قورق
 [۱۳] و مزل تلمپسی آلیہ و عمل لردہ
 او دہ کراسی و شمشایی و ارغاد اچھسی
 و عیدیندہ جمع ابدکاری صمان و سراب
 خصیر ہا و ہوانور سالیامسی و بوزخانہ |
 مصرفی ویدکچی و بکچی و طرمان و بستاز

۱۰ ملک اظہار و معنا نارینن ایلہ املا
 . . . [۱۶] نہائی از سن ایلہ تحف
 چکدی امدا ایمن خط ہاپون کلچک
 اوادی ناریننی سنہ اربع تسمن و الف
 بوخط ہاپونک جامع دہوارینہ
 قازدر لایفی دور دیار بکردہ همان هر سنہ
 بر و با ایکی ولی تک عنزل و تمین اولوندینی
 یلررد .

[۷] بوبلہ یازلمش
 [۸] بوبلہ یازلمش
 [۹] بوزادر بر قاج کلہی شدیلک
 او قونامدی .

[۱۴] بوبلہ یازلمش
 [۱۵] بوبلہ وار سنر یازلمش
 [۱۶] بوزاسم او قونامادی

[۱۰] بوزادہ بر ایکی کلہ او قونمبور
 [۱۱] بوبلہ یازلمش
 [۱۲] بوبلہ یازلمش
 [۱۳] بوبلہ یازلمش

باخته یابد بدین و نقش اولان اطراف
تاوانده آیات میباید . مصرعیه شریفی
طوائف اطرافده کوردیکمز بیاص یازیلرکده
اولنگ مارفتدن یازدی بدین قید ایتدکن سوکرا :

• یازدیلر تاریخ تعمیرین بو عالی مبدلک
هیکل مخرابی منبرک یاپدی بی قصور
بن دیم هر مصرع اولدن اول حرفی
هدا پندخه بر نظیر آگاه بر تاریخ اولور
بیتلریله - وزیرینی بتیریور و ابلیک . مصرعک
ابلیک حرفارینی حساب ایتکل ۱۱۲۴ تاریخی
چیمش اولور .

۱۲۶۶ تاریخی کتابه به کلنجه :
بو کتابه طای بر کاغذ اوزرینه یازلش
وز چرجوه ایچنه آلهرق جامع حاوایسندک
حوضه بنیشک . قصورک قبله سنه آسیامش
سکمز بیتلی بر منظومه در . بوند (راشد)
آدلی شاعر کوتو بر افاده ایله « صاحبقدن
بیقلمش منارهک اوزمانی جامع او قافیک
اداره سیله موظف (حاجی شیخ محمد سعید)
طرفقدن تعمیر اولدینق یابدیریور وعینی
زمانده حوض ایله نمازگاهکده یابدینق قید
ایدیور :

• تعمیر اولدی اشبو مناره بوسالده
اولدی مزین آیدی جهانی نظاره سی

(۱۹) و (۲۰)

تاریخی اوزون منظومه اولو جامع کتابارینی
ناملابور بونلرک بریسو ۱۱۲۴ اوتکی
تاریخی در .

(۱۹) نومرو وردیکمز ۱۱۲۴
تاریخی منظومه اصل جامع ایچنده کی
محرابک اوسقندتیر . منبرک قبسی یانده
پاتلامش اولان بو منظومه اوزدورت
یتدن عبارت اولوب شاعر آگاهک در شاعر

• آصف خازی علی پاشا وزیران وزیر
کیم ثنا خوانیدراهل فضل ودانش بالضرور
بیتله باشلا یور . واورته یارلرند :

• جودی بر سر اولدی بو یامش یاقیامش معبد
همتی . عمار او اوب ابتدی عمارت سی بی کور
شمدی منبر سویلسون الحمد لله الذی
اذهب عنا الحزن حمدآلی بوم النشور
شمدی محراب ایلسون حکمته قدین مستقیم
کیم ارشدی حضرت آصفدن انواع سرور
قویدی بر آثار باقی بو عبارتکده کیم
ذکر خبری سو بانوز افواهد نالنج سوز
دیه اوزمانکی والی مقتول زاده علی
باشانک بو بوک همتی ثنا ایتدکن و « من الباب
الی المحرب » قیدیه جامع بنامی باشدن

الى المباح اردبة شري حنظل بطونف بصح
 في المسخنة ، صالح التي . وضعها في هذا الجاهج
 منها ليمسرت | للاء المبرد بالجديد والتلج في
 ايام الصيف من اول حزيران الى يوم
 والتسعين والتولى بده انعام الجاهج والمقدار
 ثمن الجاهج والتلج ووظيفة المتولى والسائق
 الوقفية مقين فرحم الله من شرب هذا الماء
 الطامح ولا يخرج فيه ان يكون المتولى مجرد
 في خدمته ولا يقصرن [بركة او قوميود] .
 وتذلل باشفه برى موت غانه طرفنده كى

يتلوه باشلايان بومفظومه ابي آبلابه
 مدبتم شويبتلره يتيور :

و تاريخ يازدم اوله دقا جابنه سبب
 رائد ختام بولدى چورك همراهه سي
 هپ كلدى سير بهجت تاريحه ، وثمان
 اولدى جديد معيد عايش مناره دى
 هشتر شاعر خواص كبير قديم تاريخ
 بنا خواص كبير [١٧] ايله نمازگاه .

١٢٦٦

تاريخى بروفيه داهار وارده سويله زما تاركه
 ارمى در . بروفيه جامع بنامه نيك ساغدن
 ريحى وابكدهجى قاپولريك آراسنده وملكشاهه
 طاهر كتابه نيك آلتنده در . اولو جامع مازد
 كتابه نيك ايجنده بريك ده قسان قلبه من ايجنده
 يازيورز :

دوردهجى قاپوليك ساغنده ، اوتوكى ده (١٨)
 نومرولو كتابه نيك [بنى خط همايونك]
 آلتنده ايجى وقفيه داهار وارمش . شيمبى
 بونلرك يلكن ريحى سطرلى كورنوزور .
 باشه يرلى جوس بوتون قازينه در اوردن
 قالدريش .

اسم الله والحد لله والصلوة والسلام
 على رسول الله .

جاميك ايجنده در رجوق اسكى لوحه
 بولونقى احمالى واردر . فقط بز بوتلره
 مشغول اولماق . اولو جامع مازده كتوب
 ومحكوك كتابه نيك ردفق حانده جميله
 جامع ايجنده مناسب بره قورولمش امام
 ومتوليك همتلر نيك بكارز .

وقف الاهز الاكرم السيد ابراهيم بن
 السيد شمس الدين الامامى جميع خانقاه
 المواقف بالمسوق الماويلك من مدينة آمد ومبلغ
 اثنى عشر الف قطعة من مضروبة | الاضنة بيارة
 معتبرة عنها يصرف اجرة الخانوت وربح

عالمى

[١٧] احمالك حوض كبير .